

Nézzük csak!

Megtakarított a kórházon	3538	frt.	78	kr.
a reáliskolán	245	"	45	"
az igazságügyön	88,582	"	46	"
az iskolákon	14,441	"	84	"
a négy czímen együtt	106,808	"	53	"
ennek fejében tulköltött kaszárnyákra, u. m. cs. és k. lovas. laktanyára	11,729	frt.	05	kr.
ehhez még fizetetlen	36,157	"	50	"
tehát közös lov. laktanyára	47,886	"	55	"
honvéds. laktanyára	74,221	"	56	"
együtt	122,108	"	11	"
s ekként az I. a. alatti megtakarításával is tulköltött	12,099	"	06	"
	110,009	"	05	"

Mi úgy tudjuk, hogy iskola és kaszárnya, jog és ököljog nem azonos, sőt ellentétes fogalmak. Úgy tudjuk, hogy iskola helyett a pénzt kaszárnyára, kir. tablai épület helyett ismét kaszárnyára költeni, közgyűlési meghatalmazás nélkül nem lett volna szabad!

Közgyűlésileg meg nem engedett cselekedetekre, vagy meg nem engedett határon túli költekezést szó nélkül elfogadnunk, a törvényhatóságot megillető közgyűlése utján nyilvánított tulajdoni és rendelkezési jognak labdajátját elölt meghunyászkodnunk kötelességünk tiltja.

Es — mint előszóval a közgyűlésen is kifejtettük — nem fogadhatjuk el mentesülést az állítást sem, mintha a tulköltekezést a közgyűlés apránként már jóváhagyta volna. Mert

a. az évi zárszámadásokban összefüggés nélkül elszórt, kiadási tételket ellenőrizni, az előiránnyal összehasonlítani a bizotts. közgyűlésnek merőben lehetetlen volt. Hogy az évek valamelyik szakában mennyire emelkedett a költség s vajon kimerült-e már a rendelkezési alap, vagy ellenkezőleg, fölösleggel bír: ezt evközben megállapítani csupán a tek. Tanácsnak állott módjában s egyúttal kötelességében. Ennélfogva mindaddig, míg a nagykölesőről szóló elszámolás mint összefüggő egész be nem terjesztett: a tek. Tanácsot terheli a felelősség, ha időről-időre a közgyűlést egyáltalán nem, vagy hiányosan, vagy tévesen informálta, helytelen indítványával felvezette s helytelen határozatra indította. Es hogy ez információk minők lehettek: mutatja a jelenlegi elszámolás, mely felbontásunknak 2. a. pontja szerint is a katonai építkezéseknek 146,000 frt tulköltekezés helyett 312 ezer frt megtakarítást tüntet fel.

Lehet, hogy tevedünk, de azt hisszük, hogy ez a tek. Tanács részéről nem önámítás, de a meglevesztésnek megcsökönösödött rendszere volt. Ez a rendszer arra irányult, hogy a meghatározott célra szánt összeget meghatalmazás és megtorlás nélkül lehessen más célra fordítani. E végett az elpalástolást, a sötétbe burkolódzást használta eszközül, hogy redves faként a kornadt rendszer a homályban azzal tündökölhessen, mintha megtakarítást ért volna el. Ezért van, hogy a mindenféle különböző természetű kiadásoknak a más teteleknél elért megtakarításokkal való összezevarását az elszámolásból kiirtani a p. ü. bizottságnak többszöri beavatkozás s módosítás dacára sem sikerült.

De akár rosszindulatból, akár értetlenségéből történt legyen is a bizotts. közgyűlésnek évről évre való tévedése eljése: a tek. Tanács felelőssége az egész elszámolásnak minden tételére nézve érintetlenül fennáll. — Elismerte ezt maga a tek. Tanács is, midőn az egész elszámolást mint együttes tartozót újra beterjesztette s a felmentvényt megadását kérelmezte.

b. Még kevésbé szünhetett meg a tek. Tanács felelőssége, miután a közgyűlésen fölszólalt főszámvevő nyíltan beismerte, hogy nincs minden tulköltekezésére fölhatalmazásuk, és miután a közgyűlésen egyik alólírottak ismételt fölszólalása dacára, az ált. kimutatás I. f. és g. pontjaira a fölhatalmazás föl nem mutattatott, mert hiányzik.

Ezeknél fogva:

Igenis vádoljuk a tek. tanácsot azzal, hogy az 1890 évi 117/6384 sz. bkgy. határozatban megszabott célra szánt összegeket rendeltetésüktől különösen az I. f. g. pont alatt kórház bővítésre rendelt 80,000 forintotskamatait és a megszűnő 15,000 frt. évi jövedelemnek állandó pótlására rendelt 300,000 frt. tőkét e rendeltetésüktől meghatalmazás nélkül, önkényesen elvonta, a főszámvevői jelentés szerint fölhasználta, elköltötte, mégpedig akként hogy

a. fölvevett 4,737,900 frt. kölcsön nagy részben nem jövedelmező befektetésre használtatott fel s csak a kisebb részlet lett hasznos befektetésre fordítva.

4. A negyedik szomorú tanulság az épen most közölt idézetből merült föl s abban áll, hogy az elszámolásban, vagy jelentésében a tek. tanács nem tartotta érdemesnek a közgyűlést a felől tájékoztatni, vajon a 10 millió koronás kölcsönből mily értékű hat a hasznos beruházás s kiváltképp mivel van biztosítva a 300,000 frt rendeltetése, t. i. az évi 15,000 frt állandó jövedelem nyújtása? Ennek kimutatása előtt az elszámolás helybenhagyásáról s a fölmentvény megadásáról városunk érdekeinek elhanyagolása nélkül beszélni annál kevesbe lehet, mert a város a katonai épületektől, a vágóhidtól stb. tényleg jövedelmet kap s a konverzió is hasznos beruházásnak tekintendő s így a főszámvevői idézet ép oly megdöbbentő, mint a mily érthetetlen.

5. Értjük, de nem helyeselhetjük a tek. tanácsnak abbéli gyarlóságát, hogy magát a szigorú vizsgálat alól kivonni törekszik. Nem helyeselhetjük pedig, mert az fel a vizsgálatról, a kinek rejtegetni valója van s a vonatkozás által ötödik szomorú tanulságként csak megerősíti a tek. tanács a 3. pontban emelt vadakat, pedig ezeket annak esetleges igazolásával, hogy a közgyűlési meghatalmazás kikerése nem beszámítás alá eső hiányságon vagy páne rosszindulaton, hanem előre nem látható véletlen mult, megszüntethette, vagy legalább enyhíthette volna.

Es nem helyeselhetjük azért sem, mert az elszámolásnak úgy szolván minden egyes tételével szemben parázs nyugtalanság uralkodik a közhangulaton s mert a közszájon forgó gyanúsítások a vizsgálat mellőzésével csak taplálékot nyerne, ellenben akár a netaláni visszaesés megtorlása, akár a méltatlanul gyanúsított becsületnek helyreállítása egykép a vizsgálatot teszi elengedhetetlenné.

Miúdezen okoknál fogva azt a vizsgálatot, mely a valóság kiderítésére s a hiányok pótlására kellő idővel, hatalommal s szakértelemmel egyaránt bírjon, a kihirdetett határozat megsemmisítésével elrendelendőnek tartjuk annál inkább, mert az elszámolás jóváhagyása soha jogerőre nem emelkedhetik, s mert a törvény szerint érvényes szavazatok többséget valósággal a vizsgálat iránt tett indítvány nyerte el. Ugyanis

II. A szavazás érvénye.

A nagy kölcsön tárgyában 2 szavazás

ejtetett meg, t. i. a vizsgálat iránti indítványra, a második a szamadás jóváhagyására s a felmentvényre. Elsőben emezzel feglalkoztak nevezetesen.

1. Tudni való, hogy bárkinek vagyónát kevesbiti az olyan adósság, melyen legalább is egyenértékű más vagyón nem szereztetett.

A 117 b. 384—1890 bkgy. sz. határozat, hogy egyebbről ne szóljunk, 300,000 frtot a végre rendelt a nagy kölcsönből kiszakíthatni, hogy e tőke állandóan megmaradjon s törzsvagyon módjára a házi pénztart 15,000 frt évi kamatjövdelemmel segítse. A cél tehát hasznos beruházás volt, mely a vagyont nem csökkenti, mert a mennyi az adósság, annyi a készpénz. Ámde

kitűnik az általános kimutatásból, hogy a fentebbi 300,000 frt. ból 37,635 „ 50 kr.

hiányzik, a főszámvevő jelentéséből pedig hogy a 262,364 „ 50 kr. maradvány is az állandó 15000 frt jövedelmet biztosító másik tőke kijelölése nélkül elkötetett, annak nyílt bevallásával, hogy legnagyobb részt nem hasznos befektetésre használtattak föl.

E szerint tehát a tek. tanács a közgyűlési határozat megszegése áran a város törzsvagyonát óriási összegig lényegesen atalakította, sőt megsemmisítette. Minthogy pedig az 1886. XXII. t. cz. 164 §-a szerint ugyane törvények 110 §-a a törvényhatósági joggal felruházott városokra is irányadó, az utóbbi § szerint pedig a törzsvagyonnak „elidegenítését, lényeges atalakítását a képviselő testület csak az általa e végre legalább 30 nap közbevetésével határozatilag külön kitűzendő és kihirdetendő közgyűlésében összes tárgyainak (ide értve a szavazattal bíró előjárókat is) általános többségével névszerinti szavazás mellett határozhatja el:“ kétségtelen, hogy a nagy kölcsönről szóló elszámolásnak olyatén jóváhagyását, mely szerint a tanács az 1886. XXI. t. cz. 74 §-ában és az 1886. XXII. t. cz. 127 §-ában foglalt felelősség s kártérítési kötelezettség alól feloldassék s így a város törzsvagyon megsemmisítassék, a f. h. 9-én megtartott közgyűlés érvényesen el sem határozhatta, egyszerűen azért, mert összes tagjainak száma haladja a 210-et s a határozathoz nem 107, hanem csak 75, illetve 71 szavazat járult.

De nemcsak a dolog értelmében állott be vizzásság, a mennyiben fentebbiek szerint a nagy kölcsön elszámolása érvényes határozat nélkül maradt, hanem

2., a vizsgálat iránti indítvány tárgyában is az által, hogy a tanács tagoknak, s hivatalnokoknak az elnök főispán ur a szavazást megengedte, illetve „jó ízlésükre“ bizta, törvény előtt meg nem állható eredmény erőszakoltatott ki.

Az 1886. XXI. t. cz. 50 § negyedik bekezdése szerint ugyanis

„Általában minden tagja a bizottságnak csak oly ügyek tárgyalásában vehet részt és szavazhat, melyekben közvetlenül érdekelve nincs.

Az 51 §. harmadik bekezdése szerint pedig, mely az ülésel s szavazattal bíró tisztviselőket sorolja föl:

„E joggal... a tisztviselőkkor, a midőn saját ténnyükről van szó, nem élhetnek.

Kell-e mondanunk, hogy midőn a tanács felelősségéről, saját elszámolásáról, fölmentetéséről vagy a vizsgálatok ellene való elrendeléséről [van szó: a tanácsnak minden tagja közvetlenül érdekelve van becsületében, vagyónában, esetleg szabadságára nézve, és kell-e

mondanunk összes kö...
nak s a...
danunk, h...
harmadik...
járók nem...
„m...
len ö rz...
ló föl...
nyeg e r...
a fennfor...
kik a fele...
nak rende...
rüen azér...
va befoly...
Midő...
szegéssel...
val, a vá...
dolt a k...
tisztviselő...
hogy saját...
tetesükre...
terhőkre...
rászavazni...
zón felfo...
mi legaláb...
vállottak...
s a szavaz...
totta.

Mert...
tisztviselő...
szavazást...
szükel“ ez...
vizsgálat...
sem érhet...
a szavazat...
a vizsgálat...
megverte...
többséget.

Az el...
telettel ké...
lügenmiszt...
hogy...
bkgy. sz. h...
egyszersm...
ton alól ér...
venytelen...
ni, benyujt...
pest a lege...
vizsgálat...
nyéhez ké...
elrendelni...
Debrecen

A...
Mivel...
szinte vigan...
érdektelen...
ke; sőt kül...
dor püspök...
megszivlelés...
Az osz...
magyar ister...
radék alkalm...
szokásos u...
nem zavarta...
azért játsztá...
van írva a p...
desen a ple...
rák hymnus...
ők kérték a...
azonban hál...
jelenlegi ple...
Gotterhalte...
ság és körm...
Jó ízlés...
hiányát enne...
mely felzeng...
gyar sirt és...
méltóságjel...
mint a pará...
tudjuk, külön

mondanunk, hogy a meghatalmazás nélküli összes költségek elrendelése a tanácsnak saját ténye? És kell-e végre mondanunk, hogy valamint a törvény 50 §-ának harmadik bekezdése szerint a községi előjárók nem szavazhatnak

„Midőntisztviselőknél lenörzése, felelősség alól való fölmentése... forog szőnyegen”, ép úgy nem szavazhattak volna a fennforgó esetben mindazon tisztviselők, kik a felelősségre vont tanácsnak alá vannak rendelve, vagy tőle függenek, — egyszerűen azért, mert a függés viszonyánál fogva befolyásolhatók.

Midőn mindezek dacára a kötelesség szegéssel, közgyűlési határozatok áthágásával, a városi vagy elfecsérelésével vádoltaknak, a tanács tagjainak s a tisztviselőknek az elnök ur megengedte, hogy saját tényeik jóváhagyására, fölmentésükre s az 1886 XXII. tcz. 127 § aban terhőkre rótt felelősség megszüntetésére részavazni kegyeskedjenek: ezzel minden józan felfogásba beleütköző dolgot művelt: mi legalább soha sem hallottuk, hogy a vádlottak a bírakkal együtt szavazhatnának, s a szavazás eredményét egészen átalakította.

Mert kétségtelen, hogy ha a többi tisztviselő is ép úgy tartózkodott volna a szavazástól, mint ama négy, kik „jó ízlésükkel” ezt tartották megegyezőnek: akkora vizsgálat ellen szavazók száma az 50-et sem érhetne el. Múltán állítják tehát hogy a szavazati jog törvényes gyakorlása mellett a vizsgálat elrendelése iránti indítvány megneverte volna a szavazatoknak hatalmas többségét.

Az előre bocsátottak alapján teljes tisztelettel kérjük a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter urat,

hogy az előidézett 99/6367-1902 bkgy. sz. határozatot, mint szerfölött káros egyszersmind tárgyánál fogva 107 szavazaton alól érvényre nem emelhetőt és törvénytelen szavazáson alapulót megsemmisíteni, benyújtott határozati javaslatunkhoz képest a legerélyesebb s legmélyebb ható vizsgálat iránt intézkedni s ennek eredményéhez képest esetleg a fegyelmi eljárást is elrendelni méltóztatsek.

Debreczen, 1.02. május. 20.

A Gotterhalte.

Mivel Debreczenben az Urnapkor szinte vígan zengett a Gotterhalte, nem érdektelen a kolozsvári Ellenzék ezen cikke; sőt különösen ajánljuk az Wolafka Nándor püspök plebános urnak a figyelmébe megszívlelés végett — jövődre.

Az osztrák himnusz, mely eddig a magyar isteni tiszteletbe is belevegyült parádék alkalmával, most végre engedett és a szokásos urnapi körmenetet Kolozsvárt nem zavarta. Azt mondják, hogy eddig sem azért játszták a Gotterhaltet, mert az elő van írva a katonaságnál, hanem mert rendszeren a plebános uraknak tetszett az osztrák himnusz ünnepély emelési kvalitása és ők kérték a katonaság közreműködését. Most azonban hála a hazafias ifjuságnak és a jelenlegi plebános gondos előre látásának Gotterhalte nélkül folyt le az urnapi ájtatóság es körmenet.

Jó ízlésű magyar ember nem érezte a hiányát ennek a gonosz emlékü nótának, a mely felzengett mindenkor, a mikor a magyar sirt és vérzett. A körmenet szép volt, méltóságos és egyszerűségében buzgóbb, mint a parádés lármás zenekarral. Nem is tudjuk, különben, hogy miért kell nekünk

osztrák katonaság és osztrák himnusz közreműködésével imádni az Istent? Miért kell a magyar katolikus papságnak minden cze remonihoz nagy dob és bombardon? Vagy talán a klerikális hazafisághoz tartozik a Gotterhalte? Hát ha az isteni tisztelet külső pompáját akarják emelni: van magyar zenekar, magyar dalárda, magyar himnusz és bizony mindezt meglehet kapni s nem muszáj épen osztrák katonaságot kérni fel, a melyik tudvalevőleg Gotterhalte nélkül soha sem parádézik.

Ha a katonaság az ő multságára huzatja, vagy fuvatja a Gotterhaltet az az ő dolga, de magyar ember, magyar testület, magyar egyház soha se adjon alkalmat arra, hogy a Gotterhalte hangjai rezzenjenek meg a magyar levegőben. Tűrjük ha muszáj, de nem óhajtjuk s nagyon örvendünk, ha nem halljuk. Ez az öröm érte Kolozsvár hazafias közönségét Urnapja alkalmából. Dícsőség érte Istennek és az ifjuságnak hála, mivel arra vállalkozott hogy ha az osztrák himnusz elfúják: Ő is elénekli a magyart. Nem akart senki semmiféle ribilót! Csupán az ifjuság akart magyarul imádkozni, a miért aztan elmaradt a Gotterhalte. Nem dőlt össze pedig ezérta Mátyás-téri torony, nem hasadt el a föld. Nem történt elemi csapás és nem is fog történni ezutan sem, ha a Gotterhalte a magyar polgári tarsadalom egyházi szertartásairól el is vonul.

A kolozsvári tüntetésről, amelyről már főntebb adtunk hírt, az „Ujság” a következő részleteket írja.

Már napokkal ezelőtt tudtak, hogy az egyetemi ifjuság tüntetni fog Urnapjan a katonak Gotterhalteja ellen. A tüntetésnek tiszteletteljes, hazafias, senkit sem sértő formában kellett volna megtörténnie. Az volt a terv, hogy a Gotterhalte után minden alkalommal egy szívvvel és lélekkel fölzendül majd a „Szózat” és a Himnusz”. A katonaságnak a császárért való fohásza után a hazaszeretet, a haza boldogságának szent fohászat. A plebánia hivatal, a rendőrség az iskolák és a katonaság értesült róla, hogy tüntetés készül. A rendőrség ártit az egyetemhez, hogy annak tanácsa akadályozza meg a tüntetést. A válasz az volt, hogy a tanács csak az egyetem falain belül írhatja elő polgarainak viselkedését. A középiskolák igazgatóságai kiesapatás terbe alatt tiltották el ifjaiknak a hazafias tüntetést. A rendőrség teljes számban kivonult. A katonaság...

A katonaság, — az alaposan hozzákészült. A sortűzhoz szükséges vaktöltésen kívül a 10. honvéd gyalogezred kivonult diszszázadjanak minden legénye tiz élestöltvényt kapott és szigoru utasításokat. Aztán kivonult a diszszázad a tölgyfalevéllel a legények csakóján, élestölténnyel tölteny-taskájukban es a Mátyás-téri templom felé indultak. A Mátyás-téren sűrűn hullámozott az ünneplő közönség s köztük a tüntetésre ké-zülő diákság és várta az ősi szokás szerint erre az alkalomra kirendelt katonaságot. Tudtak a tüntetésről és azért izgalommal várták a következőket.

Segédtsztek siettek erre is, arra is egyszerre csak az egyik meghozta a hadügyminiszter től érkezett távirati parancsot, hogy a katonaság ne vegyen részt az urnapi parádében. És a kivonult századot fele útjában megállították a vezényszavak — ez alkalommal a visszavonulásra. A század az éles töltényeivel együtt bevonult a kaszárnnyába.

De valóban, már a legfőbb ideje is volt annak, hogy ez a császári himnusz elhallgasson itt nálunk. Mert ugyan hol van

még nép, mely eltérné azt, hogy egy nemcsak szívének jédegen, de egész lelkéből gyűlöl, egész szomorú multját föltépő dallal keserítsék el! Mutassanak népet a ke-rek földön, mely nem dühvel es undorral hallgatná azt a himnusz, mely mindannyiszor főhangzott, mikor leg-szentebb tulajdonát, a hazát rabolták el tőle és legjobbembereit, a legobb hazafiakat pusztították el. Hogyan tühetaé el a magyar nép tovább is a Gotterhalte-t! Kinek a nótája, miért játszák — mi közünk hozzája? Gyűlöletes ellőtűnk és azért nem hallgathatjuk meg tovább.

Egyházi értekezés.

A debreczeni papválasztás ügyében.

A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma f. hó 1-én népes értekezletet tartott a lelkészválasztás tárgyában.

Kiss Áron püspök megnyitója után Kiss Albert lelkész ismertette az egyházi törvény rendelkezéseit. Felolvasva a 200-ik szakaszt, mely szerint a lelkészválasztás vagy meghívás, vagy pályázat útján történhetik. Miután a törvény 194, 196 és 197 szakaszai már végre vannak hajtva, elérkezett az idő, hogy a választás módozatairól intézkedjünk. A presbyteri gyűlés épen ezzel bizta meg az értekezletet. Kéri a jelenlevőket, hogy véleményüket nyilvánítsák.

Elsőben Ferenczy Gyula szólott a tárgyhöz. Nagyfontosságúnak tartja a lelkészi állás betöltését. Erős, munkabíró férfiura van szükség, hogy egy a belső szervezkedés terén, mint a más felekezetekkel szemben erélyesen és sikeresen működjen. Országos nevű férfiura van szükség. Mivel úgy értesült, hogy előzetes megállapodás személyre nézve nem történt, a meghívás mellőzésével a pályázat útján történő választást ajánlja.

B. Nagy János szerint az egyházi vezetőségnek kell a népet irányítani, ők ismerik az ország kiváló lelképásztorait. A pályázat mellett foglal állást.

Hasonló értelemben szól Kola János. Sőt azt kívánja, hogy a lelkészi kar tegyen ajánlatot a megválasztandóra nézve. Vagy ha illet nem proponálnának, úgy a választást kell fogatatosítani.

Kiss Albert azt kéri kimondatni, hogy az egyház ez alkalommal nem akar élni a meghívás jogával, mert az egyházi törvények kétértelmű magyarázása a multban is oly nehézségeket támasztott, hogy az egyház kénytelen volt a meghívást mellőzni.

Arra a kívánságra, hogy a lelkészi kar ajánljon valakit, kijelenti, hogy azt a lelkészi kar meg nem teheti. — Ajánlja a pályázat útján történő választást.

Az értekezés ily értelemben határozott s a presbyteri gyűlésnek azt fogja javasolni, hogy az üresedésben levő lelkészi állomás pályázat útján töltsék be.

NAPI HIREK.

A debreczeni függetlenségi kör táncz- vigalma.

A debreczeni függetlenségi párt-
nak egyik bástyás háza a debreczeni
függetlenségi kör, mely küzdelmes és
diszes multra tekint vissza. Ma már
hatalmas erővel virágzik ez a kör, mely-
nek minden egyes eseménye, esemény
a debreczeni polgárságra is, mely a
derék, nagy, hazafias körrel mindig
együtt szokott ünnepelni. Most is nyil-
lik ilyen ünnepi alkalom a független-
ségi kör zászlója alatt igazi magyarosan
szórakozni. Ugyanis a debreczeni füg-
getlenségi kör **ház alapja** javára, f. hó
15-én, vasárnap, a nagyerdei nyári
vigadóban szavalással és hangverseny-
nyel összekötött tánczvizalmat rendez.
A tánczvizalom este 8 órakor kezdődik.
A felülfizetéseket nemcsak köszönettel
nyugtaltja a rendezőség, de a felülfize-
tők nevét a házalapról vezetett könyvbe
is bejegyzik. Belepti díj 2 korona. Je-
gyek előre válthatók a kör helyiségé-
ben és este a pénztárnál.

A hangverseny műsora: 1. Nyitány.
Kiss Béla zenekara által. 2. Alkalmi beszéd.
Itta és előadja: dr. Király Péter. 3. Kurucz
dalok. Előadja: Nagy András zenekísérettel.
4. Vig szavalat. Előadja: Kerékgyártó László.
5. Népdaegyveleg. Góll Janostól és Székely
népdalok Veres J.-től. Előadja: a „Munkás
dalegylet.” A rendező bizottság tagjai: Nagy
János, b. elnök. Otrokoeci Végh János, b.
alelnök., Tassi Miklós, b. jegyző., Kiss And-
rás, b. pénztárnok, Pongó Lajos, b. ellenőr.
Bányai Péter, ifj. Balogh József, Balogh
Péter, ifj. Bathori Gábor, Barcza Barna,
Beneze Mihály, Basizta Albert, Benkő Károly
ifj. Bihari István, Czobor Károly, Dankó
Béla, Dávid Mihály, Dudas Bertalan, Id.
Erdélyi Ferencz, ifj. Erdei Péter, ifj. Faragó
István, Farkas István, Ferge János, ifj. Gombos
Ferencz, ifj. Gombos János, ifj. Gombos
István, Gyarmati István, Harangi Sán-
dor, Hódi Béla, Herczeg János, Horkai Lajos,
Hajnal Ferencz, Hegyi Endre, dr. Kocsár
Gábor, id. Kertész János, Kertész Mihály
Kertész István, Kertész Lajos, Kertész And-
rás, Kertész István, Kertész László, Kertész
Imre, Kovács Ferencz, Keeskes István, Kees-
kes János, Kerékgyártó József, Kovács
László, Komlósi Imre, Király Gyula, Kéri
Lajos, Kis László, Kis József, Kis István, Kis
Bálint, Kerékgyártó László, dr. Király Péter,
Kaliczki Ernő, ifj. Kovács Ferencz, Kovács
József, Mike János, ifj. Mikó József, Makai S.,
Molnár János, ifj. Moricz Pál, L. Nagy Bá-
lud, Nagy János, Nagy Albert, Nagy And-
rás, Nagy Lajos, Öry Mihály, ifj. Ormós
József, Ormós József, Pető István, ifj. Pös-
alaki Mihály, ifj. Polgari Andras, ifj. Pető
József, ifj. Piros József, Pap Ignác, ifj.
Sarkadi Ferencz, Salánki Ferencz, Salánki
Mihály, Seres István, Szendi Imre, Szilágyi
Ferencz, S. Szabó László, Szőke János,
Szilágyi Lajos, Simkovics Béla, Széplaki
József, Teremi Gábor, Tóth Gergely, Tolvaj
József, Tóth Sándor, Uri István, Valyi Nagy
Gusztáv, Varga László, Varkoly Gyula, Zong
János, Zöld János, ifj. Zöld János. Táncz-
rendezők: Schaf János és Schaf Ferencz.
Jó zenéről, izletes ételek és italok pontos
és jutányos kiszolgálásáról gondoskodva
lesz.

Az adóügyi tanácsnok súlyos vádjai

czim alatt közöltük Hajdu Gyula városi
adóügyi tanácsnoknak egy felebbezését, mely
nemcsak a városházán, de a városi polgár-
ság körében is feltűnést keltett. Ezen feleb-
bezésben Hajdu Gyula tanácsnok a városi
szeszüzlet vezetőjét, Papp Lászlót súlyos
visszaélésekkel vádolja és ezeknek alapján
nevezettnek állásától való elmozdítását
kéri. Azóta Papp László, a városi szeszüz-
let vezetője, szerkesztőségünkben megjelent.
Nyilatkozott is. Alaptalanoknak és személyes
indokokból származottnak állította a fe-
lebbezésben foglalt vádak, melyek ellen a
nyilvánosság előtt azért nem védekezik, mert
ezáltal a vizsgálatnak nem akar elébe vágni.
De nehogy hallgatása csöndes beleegyezés-
nek és az ellene emelt vádak helybenha-
gyásának magyarasztassék, a maga részéről
is, a nyilvánosság előtt is, követeli és kéri
a vadaknak pártatlan, szigorú megvizsgálását,
mer ő tisztának érzi magát. Mivel az adó-
ügyi tanácsnok felebbezését éppen a „Deb-
reczen” közölte, nem zárkozhatunk el az
elől, hogy Papp László üzletvezető fenti
nyilatkozatának is helyt ne adjunk; de midőn
ezt eszelekkesszük, mi is ujjalag sürgetjük
a feltűnést keltett ügyben a mielőbbi világos-
ságot és pártatlan, szigorú, semmiféle mel-
lelkérdekre nem tekintő vizsgálatot.

Uj lelkész.

Hajdudorogon a második gkath. se-
gédlelkési állást Szabó Tamás felszentelt
teologus nyerte el, ki allomását már el is
foglalta, s megtanult magyarul misézni.

Személyi hír.

Puky Gyula főispán tegnap Budapestre
utazott családját látogatására. A főispán
csak mához egy hétre tér vissza.

Tűzveszedelem Hajdu-Dorogon.

Tegnap délután nagy tűzi lármá verte
fel Dorog lakosságának köznapi csendessé-
gét. A harangok vészongása, a tűzörség
sívító vészkiáltása ijesztően hangzott szét a
végre igazi meleg májusi levegőben. Kigyul-
adt egy raktár a sűrű háztorok közepén a
városban s az égő szalonna, füstölt élelmi
szerek, gabna magvat messze sugárzó heve
csaknem megközelíthetetlennek tettek az épü-
letet s végromlással fenyegették az egész
házsört. A tűzoltók derék főparancsnokuk
Szabó Elemér vezénylete alatt azonban nem
riadtak vissza a pusztító elemektől s rövid
másfél órai szakadatlan izzasztó küzdelem-
mel feketévetettek a romboló elemeket. A
tűzet megszorították s a háztorokat meg-
mentették.

Zsándárok a debreczeni határban.

A debreczeni csendőrszárnyparancs-
nokság átiratban értesítette a tanácsot,
hogy a várossal kötött szerződés ér-
telmében e hó 1-én, azaz tegnap meg-
kezdette a külterületen működését. A
tanács ma délelőtt tartott tanácsülésén
tárgyalta az átiratot, de nem vette tu-
domásul, mert a közgyűlésnek az a
határozata, melyen kimondotta, hogy a
csendőrség szolgálatát veszi igénybe a
külterületen, miniszteri jóváhagyást még

nem nyert. A tanács mai üléséből kü-
lönben táviratilag kérdezte meg a bel-
ügyminisztertől jóváhagyja-e a határo-
zatot s csak a válasz megérkezése után
dönthet afelett, hogy tudomásul vegye-e
a csendőrség átiratát?

A Csokonai-Kör közgyűlése.

A Csokonai Kör, tegnap délelőtt tar-
totta évi rendes közgyűlést a városháza
nagy tanácstermében. A Kör tagjai majd-
nem teljes számmal jelentek meg a gyűlé-
sen. Tíz órakor nyitotta meg a közgyűlést
Géresi Kálmán, a kör elnöke. A tárgysoro-
zat első pontja a választmány évi jelentése
volt, melyet dr. Tüdös János főtitkár ter-
jesztett a közgyűlés elé. Kitért a jelentés a
Kör belügyeiben történt nagyobb változá-
sokra. Szépen emlékezett meg a Körnek
Jókai Mór koszorus költőfeledelemünkhöz in-
tézett leveléről és Jókai köszönő sorairól.
Foglalkozott a jelentés dr. Bakonyi és dr.
Benedek képviselőkké választásuk kapcsán
dr. Tüdös és dr. Kardos beiktatásával. Tar-
tatt a Csokonai-kör három felolvasó, egy
rendkívüli ülést, székely estét, melynek
olyan szép erkölcsi és anyagi sikere volt.
Az 1902-ik évi költségvetés adatai szer-
int a bevétel 5738 korona 50 filler, kiadás
3860 korona 50 filler. Az előirányzat tete-
lenél Bakonyi Samu szólalt fel, ki nem he-
lyeselte a hűszteronproteroe elvet a költ-
ségvetések készítésénél. A rendszert hibáz-
tatta még dr. Nagy Zsigmond is. Komlóssy
Dezső magyarázata végre megnyitotta a
közgyűlést. Indítványt nem tett senki, csak
Lengyel Imre, a Csokonai-kört gondnoka tett
a kert szomorú állapotáról. A pázsitos tere-
ket lelketlen, sehonnai alakok által óán ron-
gálják és piszkítják. Géresi Kálmán, Komlóssy
Arthur, Kuti Zsigmond, dr. Nagy Zsigmond
és dr. Boldizsar Halman hozzászólásai után
kimondotta a közgyűlés, hogy átiratilag kéri
fel Debreczen város tanácsát, utasítsa az a
főkapitányt, hogy a kertnek állandó éjjeli
őre, rendőrszeme legyen. A gyűlés néhány
perccel tizenkét óra előtt ért véget.

Mis Duncau Debreczenben.

A nagyhirnek örvendő Miss Duncau
tánczművésznő, vagy ahogy a tanács asz-
talan fekvő kérelem mondja: „táncz oéta”
e hóban vidéki körutrá indul. Az Uránia
színház igazgatója Grosz Vilmos társaságá-
ban utazik Miss Duncau, a californai tán-
czosnő s ő szervezi a körutat. Debreczen
város tanácsát is megkereste, hogy engedé-
lyezze a tánczosnő felléptét három estén át.
Sokat kér az impresszárió ur a tanácstól,
nevezetesen: ingyen adják oda a színházat
s emellett még engedjék meg a 100% hely-
árfelelemlést, mert nagy anyagi áldozatba
kerül a tánczosnő lehozatala. A tanács első
sorban a közönségre volt figyelemmel s
amikor az engedélyt megadta, egyidejűleg
azt is kimondotta (igen helyesen),
hogy a színházat estenként 100-100 koro-
nánért engedi át s csakis rendes helyárák
mellett. Elég drága mulatság lesz így is
izzadni a színházban — de még ingyen
is nem a legkellemesebb mulatság lenne
ott izadni.

Diákok tornaversenye.

A debreczeni középiskolák tanuló
ifjusága tegnap délután nagyszabású s
sikerült tornaversenyt rendezett a nagy-
erdei sporttéren. Ezer és ezer ember
gyönyörködött az ifjuság tornászásában,
melyről lapunk holnapi számában ki-
esót:

meritön emlékezünk meg, de már most jelezzük, hogy igazi gyönyörűség volt az ifju diákok százait a sporttéren látni. Az első díjat a kollegiumi diákság délczeg virágszájai nyerték el. — Mind a tömeges megjelenésnél, mind az egyes tornászásban elsőrangú és minőségű atléta anyagnak mutatkozott be az öreg kollegium gymnázista serege. Szívvel örvendünk e dicsőségnek. Tóth Mihály tanárt is üdvözljük érte. Ha valaha, úgy most szükségünk van az izmos magyar karokra.

Halnak, egyre halnak . . .

Közéletünk régi oszlopos férfiai halnak egyre halnak . . . Így Nagy-szalontán is meghalt az öreg Rozvány György volt 48 as nemzetőr főhadnagy és Szalonta krónikáinak zamatos tollú írója, a ki valamikor annakelölte debreczeni diák is volt. Rozványnak igen érdekes multja volt. 1818-ban született görög családból. Apja, Rozvány József kereskedő volt s arról nevezetes, hogy a nyomorgó Arany Jánost házába fogadta s reá bizta Erzsébet nevű leányának nevelését. — A hölgy később Arany legmeghittebb barátja lett. Rozvány Györgyöt jurátus kerében Beöthy Ödön elvitte Pozsonyba. Egyike leti ő a híres tudósítók szerkesztőinek. Beöthy Rozványt küldte Kufsteinbe Lovassy Lászlóért, kit Szalontara hozott. A szabadságharcban több ütközetben vett részt s a főhadnagyságig vitte. Világosnai elfogták s az aradi varban raboskodott. Mikor kiszabadult ügyvédi praksisból élt. Ezen halálhírrrel együtt megemlítjük a másik halál hírt is. Pével nagyváradai görög-püspök szalontai kastélyában szívvelhűdésben meghalt. Pével püspök tartozkodott politikától. Fejedelmi vagyónban gazdálkodott és inkább ennek s az egyháznak élt. Az oláhsághalálval lehet írnia, mert többféle alapítványt tett oláh iskolai czélokra és internátusokra. Most pedig visszatérve az öreg boldogult Rozvány bacsira, a kit hitvallásánál fogva az „oláhsághoz“ szoktak volt némelyek számítani, megjegyezzük róla, hogy jellemzi gondolkodását végrendelete, melyben meghagyta, hogy temetése a lehető legegyszerűbb legyen és a melyben megtilja, hogy koszorukat helyezzenek a ravatalára. Szaz forintot hagyott görög keleti vallásu létere a református egyháznak, hogy a temetésekor a református templomban harangozzanak és hogy a református egyház gyászkozsiján szállítsák a temetőbe. Sok jót tett hosszú életében a szegényekkel és különösen az öreg honvédekkel, kiket anyagilag támogatott. Az elhanyt halálát özvegye és négy fia siratja. Halálhíre Nagyszalontán élénk részvétet és fajtalmat idézett elő, mert mindenkinek szerette és becsülte. A nemes aggastyán holttestét ma hetfőn délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra, a családi sírboltba.

Az utcák öntözése.

Szombati számunkban már szóvá tettük azt a megbotránkoztató helyzetet, a mi városunkban az utcák locsolását illetőleg uralkodik. Méltán zudul fel a közönség; mert ösmeretes mindenki előtt, hogy 8000 korona van erre a czélra megszavazva és daczára ennek, mégis fukarkodnak, a közönség egészségét semmibe sem veszik. Tegnap, vasárnap, a kora reggeli órákban ugyan megkezdték a locsolást, de ez olyan volt, hogy ráillik a példabeszéd: „Adtál Uram esőt: nincs köszönet benne.“ Az öntöző ko-

csik kétszer-háromszor végig járták a fő-utcát, a Péterfiat, az erdő felé vezető portengeres utat, ott azonban, ahol kellett volna, nem locsoltak. A Margit fürdőtől az erdőig vezető uton nyoma sem volt a locsolásnak. A köburkolatot meglocsolták — de itt is, takarékoskodtak a vízzel. De ez a locsolás ilyenformán czéltalan volt, mert a köburkolat mellett elterülő másik kocsis utat, hol térdig gázol a közönség a portengerben, teljesen szárazon hagyták. Pedig ezt kellett volna jól meglocsolni. De ezt nem tették. Így aztán nyelhetette a port az a pár ezer ember, a mely Debreczen egyetlen üdülőhelyét felkereste. Ilyen intézkedés mellett nem lesz soha az erdő üdülőhely. Ha már locsoltatnak, ne annyira a köburkolatot öntözzék, hanem az erdő felé vezető utat is mindkét oldalon, ott ahol a portenger van, locsolják meg nem egy-két hordó vízzel, hanem alaposabban. Ehelyen jegyezzük meg, hogy az utcák locsoltatása különösebben a nagyerdei fűt elmaradt locsoltatása miatt, midőn az angol gazdák majd belefutadtak a portengerbe, a polgármestert vad nem érheti, ő nem intézkedett sem ekkor, sem később, annál inkább, mert a vállalkozóval kötött szerződés junius 1-től rendeli el csak az utcák locsolását. De hat most aztán már locsoljanak felszólítás nélkül is, elmult junius elseje. És pedig locsoljanak alaposan, nehogy a portengernél is nagyobb legyen a panasz.

A délafrikai háboru utolsó napjairól.

Az angol bur háboru fordulatait illetőleg Zoltai Lajos barátunk és íróársunk Debreczenben az egyik leg-tájékozottabb ember az angol-bur háboru fordulatai felől. Annak minden esélyét figyelemmel kísérte és kíséri. Zoltai a protestáns buroknak még a protestáns angoloknál is nagyobb barátja és most a béke olajágával repült a redakcióba. A Lajos íróárs értesülései szerint az angol-bur háboru utolsó napjait éljük. A béke kihirdetését mára vagy legalább is a közeli napokra várja az íróárs, a kinek a vélekedése szerint ezen békével mindkét fél inkább nyer, mint veszít. Vajha beteljesedne Zoltai barátunk jóvendölése.

Közigazgatási tanfolyam hallgatók tüzóltó vizsgája.

A debreczeni közigazgatási tanfolyam-hallgatók tüzóltó tanfolyama tegnap vizsgázott a tüzóltásban szerzett jártasságáról a csapó utcái lakományában. Jelen voltak a vizsgán Veszdrény Zoltán, a tanfolyam igazgatója, Oláh Karoly tanácsnok, Kozma László arvaházi igazgató, tanfolyami tanárok. A növendékek a tüzóltásban kiváló gyakorlati ügyességet fejtettek ki, ami Publig Ernő érdeme, Veszdrény Zoltán e feletti elismerésének kifejezést adott, egyben jelezte, hogy Publig Ernő elismerésre méltó buzgalomról jelentést fog tenni a belügyminiszternek.

Az adózók figyelmébe.

A városházáról értesülünk: Debreczen sz. kir. városházi-pénztárának és a házi pénztár által kezelt alapítványoknak 1901 évi zárszámadása elkészülvén az az 1886 évi XXI. t. cz. 17 §-a értelmében f. é. junius hó 2 napjától kezdődőleg 15 napi közzszemlére a város számvevői hivatalánál kitétetik s az ott a hivatalos órák alatt

megtekinthető. Miről a város adózó lakossága azzal értesítettik, hogy a szárszámadásra vonatkozó észrevételek és kifogások június hó 26 napjára kitűzött közgyűléseletét öt nappal a városi tanácschoz beadandók!

Rendőri hírek.

Szilágyi Erzsébet a sestakertben a cselédkonyhában felakasztotta magát. Cseléd-társa észrevette tettét s az előhívott házbeliek segélyével levágta a kötélről. A leányt a kórházban apolják. Tettének oka az, hogy az anyja nem akaria engedni, hogy tovább szoigáljon. **A Bocskai téren** haladt át Mester Józsefné. A nagy porfelhőben nem is vette észre, hogy Tóth Mihály fuvaros szekere közeledik felé. A lovak vágattak s elűtötték Mesterét, ki súlyos sérüléseket szenvedett. A vigyázatlan kocsis ellen vizsgálatot indítottak. — **Szentmihályi János** 7. huszarezdbeli közlegény megszökött ezredétől. A rendőrséget is értesítették is értesítették s Fehér rendőrbiztos a négy nap óta bajdosó huszárt a Kossuth-szállodában felösmerte s letartóztatta.

Nyiregyházi színház műsora.

Junius 1-én, vasárnap d. u. Svihakók. Operette. Este (előszőr) Szombatosok. Történelmi színmű. Hetfőn harmadszor San-Toy. Khinai dalj. Kedden Kurucz Feja David. (A szerző jelenlétével.) Szerdán Katalin Operette. Csütörtökön Cornevillei harangok. Operette. Penteken Fernando és a földalatti Paris. Színmű. Szombaton Sulamith (Jeruzsálem leánya) Zsidó daljáték. Vasárnap d. u. Lotti ezredesei. Énekes boh. Este (előszőr) Több mint királynő. Makó, szinigazgató.

A közönség köréből.*

Legyen szives t. lapjában ezen közérdekű felszólalást a közönség köréből ezim alatt közé tenni. Hogy helytelen volt a veres utcái nyilvános házak engedélyezése, arról már számtalan esetben meggyőződhetett, a kit a sors arra kárhoztatott, hogy ott lakik és mennyire nem arra való egyéneknek lett az engedély megadva, arról meg az győződik meg, a kit végzetes oda visz, mert csakis ők okai azon minden éjszakai zavarnak, a mely Szombaton, Vasárnap, 1-én, 15-én valóságos elementáris erővel tört ki, egy kis háboruszerű verekedésbe nyert befejezést. De nemcsak éjjel, hanem lényes nappal is lehet látni, most legközelebb Vasárnap is, reggel 8 óra után nagy népesödületet idézett elő, a nélkül. — hogy hatósági közeg érdemesnek tartotta volna az utcába is be jönni. Valami uriembereket dobott ki és pofozott fel (szerencséje volt a melyiknek csak az orra vére indult el) de az nem ujság erre. A hajnali órákon többet lehet hallani és látni. Nagy hállára köteleznék az ott lakókat, a ki arra illetékes, ha becsukná ezen hazákat. Ugy sem alkalmas rendeltetésére. Már az utca keskeny voltánál fogva sem nevelhetik itt a gyereket. Lát és hall az anyit, a mely épen elég erkölcsének méltelyezésére, a mi sok csak; hisszük, hogy a ki arra hivatott, teljes szigorral fog eljárni, mert ugyis kezdjük már megszokni a dolgot és a legmesszebb menő intézkedéseket megtenni arra nézve, hogy ezen városrészt régi esendje helyre álljon. Erélyes intézkedést kerünk

Debreczen, 1902. jun. 2.

Többen.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerkesztőség.

A debreczeni vadásztársulat

ujra szervezkedését megkezdte, a választmány aláírási íveket becsajtott ki a régi tagok közt, melyben az aláírások újabb tíz évi ciklusra kötelezték magukat a társulatban való maradásra. Az egyik iv körözöttik, a másik Orosz Sándar t. pénztárnoknál van letéve. Társulati rendes közgyűlés s azzal folytatólag a szervezkedő közgyűlés folyó évi június hó 8-án délelőtt 10 órára van a városháza nagy tanácstermében kitűzve. Felemlítést érdemel a társulat belső életéből, hogy a debreczeni vadásztársulat a múlt évben 23.000 kat. hold erdő és 85 ezer hold mező vadászterületen 3857 hasznos vadat, 1578 káros vadat ejtett el.

Az országíri szegedi kender-zsákok, vízmentes ponyvák, vitorla-vásznak és juttaszákok egyedüli raktára **WIENER ADOLF** kölesön zsák- és ponyva-üzletében Debreczen, Kossuth-utca 27.

Nyilatkozat.

Magam már régebb idő óta gyomorhuruban szenvedvén, melynek malliáris jellege van, csakis a szolyvai gyógyvizet használom, melynek kitűnő hatásáról már meggyőződést szereztem Dr. Rosenberg Emil Nyiregyháza. A szolyvai ásványvíz kitűnő üdítő ital. A savanykás kertí borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Levél Margitáról.

(A választási mozgalmakról.)

A margitai választókerület függetlenségi és 48-as Kossuth pártja — a Szathmáry Mór lobogója alatt mint egy ember sorakozva nem bírja elképzelni, hogy a pártra szórt „szép titulus” és az „Ukáz” után vállalkozzék önálló uriember, a ki az Örley-féle elejtett lobogót felemelje.

— Ugyan kérem, mondotta egy szőlőmunkás ember nekem, micsoda képpel jelenhetnem egy közlünk?

Attól ne tartson, hogy itt bántalmazva lesz, annál több eszünk van nekünk és több törvényismeretünk.

Örleyt eléggé megverte a saját keze. Most pedig úgy csináltak a főemberei, hogy soha kedvelt nem lesz itt.

Ki ne emlékezne az ilyen vérig bántó szálló szavakra: „mindegyezeknek — akár egy számár oldálára ragasszák rá ezt 48! böggverohan utánna annak!”

Le a kalappal uraim az itteni függetlenségi és 48-as Kossuth párt vezetősége előtt!

Ennyi inzultus után, ennyi tenger hallgató közt, nők és gyermekek is vegyest, akadt-e csak egy is, a ki magáról

megfelelkezve illetlenségre ragadtatta volna magát.

Nem akadt. A nép maga tartott rendet minden rendőri beavatkozás szüksége nélkül, sőt díszbe, fegyverbe, nem is volt látható esendőr mint az előző napokba párjával, csillogó feltűzött szuronyokkal, fényes nappal is m u n u s u l e l i n d i t v a a rendőr szolgabíró ur rendeletére.

Ünnepet ültünk, kettős ünnepet. Istennek és embernek. Lefolyásáról, az elhangzott lelkes, magvas, beszédekről nem adhatok részletes írást; de hisszük, hogy nem ez lesz utolsó szava hozzánk Bakonyinak. Jó talajba hullott az mind, a mi tüzet elhintett itt közöttünk.

Várja a nép a Benedek János ígéréte teljesülését is — addig pedig imádkozik: »Uram szabadíts meg minket a g o n o s z t ó l!«

Margita május 30.

Irta:
Kaczagán,
r. l.**IRODALOM.****A földmives dala.**

Van szép családom, kis tanyám
Meg egy imádott szent hazám
S habár az élet terhe nyom,
Halás az imám, vig dalom.

Eremben zajlik, pezsg a vér,
Édes a gond s a munkabér,
Óveiert ki hűn vetett,
Jutalma halás szeretet.

Ha este ajtaján belép,
Körülte sürg a csöppnyi nép
S miként a magot rög alá,
Lelkét is széjjel szórja rá.

Az éjszaka elesendesül,
A házikó benépesül . . .
Az ég ha tudja, itt ki jár . . .
Fejénél mindnek angyal áll.

Virág szemében könyv ragyog:
Az angyalok, az angyalok!
Kalász fűszálnak integet:
Lám, tudja Isten, kit szeret.

. . . Mig oltár mindenütt e hely,
Az élet nékem nem teher,
Be szép kert egy család, be szép:
Öreg galy, apró eseteték! . . .

Miben az élet titka van,
Élünk kevésből boldogan,
Panaszunk nincsen senkire,
Hiszen közel az ég ide.

Igy látja boldog kis család
A honszeretet csillagát
S szívében tüzet tüzre rak,
Ragyog s melegít mint a nap.

Tarcsafalvi Albert.

CSARNOK.**Vaterloo.**

Erckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Móríc Pál.**

A huszár így kiáltott fel:

— Ón nagyon derek hazafi, de hisz ezt már Colin megmondotta nekünk . . . Ó, uram, soha el nem felejttem ezt a szívesseget . . . Ezt az órát . . . Jenő hercegtől kaptam egy fényes vitézkedésért, Mint a tulajdon veremet szeretem . . . Hanem a szükség . . .

Az ezredes még inkább elhalványodott és közbeszólt:

— Bajtárs!

Hanem a huszár nem halgatott reá; sőt bajtársát hatrabb tolvá, folytatta beszédét.

— Ó, nem! csak engedjen engem ezredes . . . Mi magunk között vagyunk . . . Egy öreg katona bajtárs előtt csak kibeszélhetjük magunkat . . . Az az igazság, hogy éhen akarnak minket elpusztítani . . . Mintha kozakok volnánk, úgy bannak velünk, Mert sokkal gyávabbak, mintsem hogy agyonlövtenének bennünket.

A szegény tiszt ur elkeseredett kiáltásával egész felkiabálta a hazát. En Katiczával a konyhába szaiadtam, csak hogy ne lássam, ne halljam ezt a szomorú jelenetet, Goulden ur csillapította a szegény tiszturat, Hallottuk, midőn mondotta:

— Ó, uraim, tudom én mindezt. Teljesen beleképzelem magamat a helyzetökbe . . .

Az ezredes is közbeszólt:

— De most aztán csönd Margarot!

Légy nyugton!

Ez az izgatott jelenet majdnem egy negyed óráig tartott. De végre hallottuk, midőn Goulden ur a pénzt számolta le és hallottuk a huszár szavát is:

— Köszönöm uram! Köszönöm! Ne felejtse Margarot huszárszavadost.

Majd távoztak, Katicza és én megkönnyebbülve sóhajtottunk fel. Mert igen elszorult volt a szívünk. Ismét beleptünk a szobába. Majdnem egyidejűleg lépett be Goulden ur is, a ki a tisztet hajdonfővel kísérte ki, Egész megvolt törve. Miközben házisapkáját újból feltette, így szólt:

— Nagy igazok van ezeknek a szerencsétleneknek. A kormány valóban iszonytatóan bánik velök. Hanem ez az elbánás előbb vagy utóbb megbosszulja még magát.

Egész nap leverték, szomorúak voltunk. Mindazonáltal Goulden ur megmagyarázta az óra szépségét, szóval hogy minden órát így kellene készíteni. Aztán kitéttük az órát a bolt ablakunkba.

E perctől soha nem nyughattam ama gondolatától, hogy rossz végét érjük még ennek az új kornak. Sok borsot törtek az orrunk alá ezek az emigránsok. Mindig fülembe zengett a Margarot százados szava: „úgy bannak a hadsereggel, mintha kozakok volnánk!” Rettentő, veszedelemtől zúlló zürzavarban láttam magam előtt bonyolódni az eljárásokat és az eszméket. A bucsujárások, ajtatoskodások, a huszonöt esztendő forradalom fölötti predikációk, a nemzeti birtokok visszaadása, a kolostorok ujra építése és a többi . . . mind valami rettenetes zürzavarban zavargott az emlékemben.

(Folyt. köv.)

Hölgyek kik nyaralni mennek Urak és hölgyek

kik Lawn-Tennis vagy kerékpár cipőket viselnek s azok, kik lábaik érzékenysége miatt kiválóan könnyű és a használatban kellemes cipőket vásárolni akarnak, forduljanak Debreczenben a

Tolnai Dániel női és férfi cipő áruházához a főpostával szemben.

A debreczeni vadásztársulat

ujra szervezkedését megkezdette, a választmány aláírási íveket bocsájtott ki a régi tagok közt, melyben az aláírások újabb tíz évi ciklusra kötelezték magukat a társulatban való maradásra. Az egyik iv köröztetik, a másik Orosz Sándor t. pénztárnoknál van letéve. Tarsulati rendes közgyűlés s azzal folytatólag a szervezkedő közgyűlés folyó évi junius hó 8-án délelőtt 10 órára van a városháza nagy tanácstermében kitűzve. Felemlítést érdemel a társulat belső életéből, hogy a debreczeni vadásztársulat a múlt évben 23.000 kat. hold erdő és 85 ezer hold mező vadászterületen 3857 hasznos vadat, 1578 karos vadat ejtett el.

Az országhírű szegedi kender-zsákok, vízmentes ponyvák, vitorla-vásznak és juttaszákok egyedüli raktára **WIENER ADOLF** kölesön zsák- és ponyva-üzletében **Debreczen**, Kossuth-utca 27.

Nyilatkozat.

Magam már régebb idő óta gyomorhu rutban szenvedvén, melynek malliáris jellege van, csakis a szolyvai gyógyvizet használok, melynek kitünő hatásáról már meggyőződést szereztem. **Dr. Rosenberg Emil** Nyiregyháza.

A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital. A savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

Levél Margitáról.

(A választási mozgalmakról.)

A margitai választókerület függetlenségi és 48-as Kossuth pártja — a Szathmáry Mór lobogója alatt mint egy ember sorakozva nem bírja elképzelni, hogy a pártra szórt „szép titulus” és az „Ukáz” után vállalkozzék önálló uriember, a ki az Örley-féle elejtett lobogót felemelje.

— Ugyan kérem, mondotta egy szőlőmunkás ember nekem, micsoda képpel jelenhetnénk meg köztünk?

Attól ne tartson, hogy itt bántalmazva lesz, annál több eszünk van nekünk és több törvényismeretünk.

Örleyt eléggé megverte a saját keze. Most pedig ugy csinálták a főemberei, hogy soha kedvelt nem lesz itt.

Ki ne emlékezne az ilyen vérgig bántó szálló szavakra: „mindegyezeknek — akár egy számár oldalára ragasszák rá ezt 48! bögvé rohan utánna annak!”

Le a kalappal uraim az itteni függetlenségi és 48-as Kossuth-párt vezetősége előtt!

Annyi inzultus után, ennyi tenger hallgató közt, nők és gyermekek is vegyest, akadt-e csak egy is, a ki magáról

megfelekedve illetlenségre ragadtatta volna magát.

Nem akadt. A nép maga tartott rendet minden rendőri beavatkozás szüksége nélkül, sőt diszbe, fegyverbe, nem is volt látható csendőr mint az előző napokba párjával, csillogó feltűzött szuronyokkal, fényes nappal is m u m u s u l e l i n d i t v a a rendőr szolgabíró ur rendelkezére.

Ünnepet ültünk, kettős ünnepet. Istennek és embernek. Lefolyásáról, az elhangzott lelkes, magvas, beszédekről nem adhatok részletes írást; de hisszük, hogy nem ez lesz utolsó szava hozzánk Bakonyinak. Jó talajba hullott az mind, a mi tüzet elhintett itt közöttünk.

Várja a nép a Benedek János ígérete teljesülését is — addig pedig imádkozik: »Uram szabadíts meg minket a g o n o s z t ó l!»

Margita május 30.

Irta:
Kaczagán.
r. l.

IRODALOM.**A földmives dala.**

Van szép családom, kis tanyám
Meg egy imádott szent hazám
S habár az élet terhe nyom,
Hálás az imám, vig dalom.

Eremben zajlik, pezsg a vér,
Édes a gond s a munkabér,
Óveiert ki hűn vetett,
Jutalma hálás szeretet.

Ha este ajtaján belép,
Körülte sürg a csöppnyi nép
S miként a magot rög alá,
Lelkét is széjjel szórja rá.

Az éjszaka elesendesül,
A házikó benépesül . . .
Az ég ha tudja, itt ki jár . . .
Fejénél mindnek angyal áll.

Virág szemében köny ragyog:
Az angyalok, az angyalok!
Kalasz fűszálnak integet:
Lám, tudja Isten, kit szeret.

. . . Mig oltár mindenütt e hely,
Az élet nékem nem teher,
Be szép kert egy család, be szép:
Öreg galy, apró csemeték! . . .

Miben az élet titka van,
Élünk kevésből boldogan,
Panaszunk nincsen senkire,
Hiszen közel az ég ide.

Igy látja boldog kis család
A honszeretet csillagát
S szívében tüzet tüzre rak,
Ragyog s melegít mint a nap.

Tarcsafalvi Albert.

CSARNOK.**Vaterloo.**

Eckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: **ifjabb Mór Pál.**

A huszár így kiáltott fel:

— Óa nagyon derek hazafi, de hisz ezt már Colin megmondotta nekünk . . . Ó, uram, soha el nem felejttem ezt a szivességet . . . Ezt az órát . . . Jenő hercegtől kaptam egy fényes vitezkedésért. Mint a tulajdon veremet szeretem . . . Hanem a szükség . . .

Az ezredes még inkább elhalványodott és közbeszólt:

— Bajtárs!

Hanem a huszár nem halgatott reá; sőt bajtársat hatrabba tolvá, folytatta beszédét.

— Ó, nem! csak engedjen engem ezredes . . . Mi magunk között vagyunk . . . Egy öreg katona bajtárs előtt csak kibeszélhetjük magunkat . . . Az az igazság, hogy ehen akarok minket elpusztítani . . . Mintha kozakok volnánk, ugy bannak velünk. Mert sokkal gyávabbak, mintsemhogy agyonlövötnének bennünket.

A szegény tiszt ur elkeseredett kiáltásával egész felkiabálta a hazát. En Katiczavál a konyhába szaiadtam, csakhogy ne lássam ne halljam ezt a szomorú jelenetet, Goulden ur csillapította a szegény tiszturat. Hallottuk, midőn mondotta:

— Ó, uraim, tudom én mindezt. Teljesen beleképeztem magamat a helyzetbe . . .

Az ezredes is közbeszólt:

— De most aztán csönd Margarot! Légy nyugton!

Ez az izgatott jelenet majdnem egy negyed óráig tartott. De végre hallottuk, midőn Goulden ur a pénzt számolta le és hallottuk a huszár szavát is:

— Köszönöm uram! Köszönöm! Ne felejtse Margarot huszárszadadost.

Majd távoztak. Katicza és én megkönnyebbülve sóhajtottunk fel. Mert igen elszorult volt a szivünk. Ismét beleptünk a szobába. Majdnem egyidejűleg lépett be Goulden ur is, a ki a tisztet hajdonfövel kísérte ki, Egész megvált törve. Miközben házisapkáját újból feltette, így szólt:

— Nagy igazok van ezeknek a szerencsétleneknek. A kormány valóban iszonytatóan bánik velök. Hanem ez az elbánás előbb vagy utóbb megbosszulja még magát. Egész nap leverték, szomorúak voltunk. Mindazonáltal Goulden ur megmagyarázta az óra szépségét, szóval hogy minden órát így kellene készíteni. Aztán kitéttük az órát a bolt ablakunkba.

E percztől soha nem nyughattam ama gondolatától, hogy rossz végét érjük még ennek az új kornak. Sok borsot törtek az orrunk alá ezek az emigránsok. Mindig fülembe zengett a Margarot százados szava: „úgy bannak a hadsereggel, mintha kozakok volnánk!” Rettenő, veszedelemtől züllő zürzavarban láttam magam előtt bonyolódni az eljárásokat és az eszméket. A bucsujárások, ajtatoskodások, a huszonöt esztendő forradalom fölötti predikációk, a nemzeti birtokok visszaadása, a kolostorok újra építése és a többi . . ., mind valami rettenetes zürzavarban zavargott az emlékemben.

(Folyt. köv.)

Hölgyek kik nyaralni mennek Urak és hölgyek

kik Lawn-Tennis vagy kerékpár cipőket viselnek s azok, kik lábaik érzékenysége miatt kiválóan könnyű és a használatban kellemes cipőket vásárolni akarnak, forduljanak **Debreczenben** a

Tolnai Dániel női és férfi cipő áruházához a főpostával szemben.

Szerkesztői üzenetek.

P. I. H.-Dorog. A kiadóhivatalban arról győződünk meg, hogy innét a lapot rendszeresen küldik, tessék tehát otthon után nézni, hátha a helybeli postán van valamely tévelyedés.

R. A. Szeged. A csere példányt már a múlt héten megindítottuk. Kapjátok-e? Hát a tápói kerületben, hogy áll az ellenzékiből peesovicsesá vedlett Engedi Lukács bukási sora? Mert hisszük, hogy el fog bukni. Fényes győzelmet kívánunk derék elvtársunknak, Kelemen Béla Kossuth-párti követ-jelöltnek.

Nyilttér.**Nyári selymek**

és foulard szövetek, a legutolsó újdonságok, egyszerű és elegáns mintákkal, sima és mintázott kelmékből.

Magánfeleknek bérmentes és vámmentes szétküldés, legolcsóbb nagybani árakhoz. Ezernyi elismerő levél. Minták bérmentve. Svájczba 22 fl. levélb. kell.

Union selyemszövőgyár

Adolf Grieder & Cie Zürich (Schweiz.)

kir. udv. szállítók.

Legdusabb választék

a legújabb mosó nőruhaszövetek

minden fajából, úgymint:

- 80 cm. széles selyem Lyones, sima, ajouros modern színekben
- 80 cm. „Duches“ foulard selyem hatással
- 80 „ Vászonszerű divatos finom szövetek
- 80 „ Batistok, pikék, fehér, színes, sima és ajourral
- 80 cm. Legszebb Perkálók, Madapolánok
- 80 „ Zefírek 40 fillértől feljebb
- 70 „ Remek Tenisszövet 80 fil., Csalány vászon 30 fil.

Turista ingek.

KARDOS LÁSZLÓ

Kossuth-utca 9

Haszonbérbe adás.

A debreczeni református egyház iskoláztatási alapjához tartozó **362** kat. hold **1300** öl **Szepesi** földbirtok, mely most az Öry Mihály haszonbérletében áll, ugy nemkülönben az ugynevezett **Táblaház** utáni **21** hold **750** □ öl **On-dódi** föld, amely most a Vilmányi Imre haszonbérletében áll s amelyek haszonbérleti ideje f. é. okt. 1-ével lejár, ettől a naptól számítandó időre és pedig előbbi 12 utóbbi 6 évre, a gazdasági bizottság rendelkezése nyomán nyilvános árverésen, mely a ref. egyházi hivatal nagytermében **f. Jun 9-ikén** (Hétfőn) **d. u. 3 órakor** fog megtartatni, külön-külön haszonbérbe adatik. A részletes feltételek az egyházi hivatalban, a hivatalos órák alatt Hódy Béla levéltárnoknál megtekinthetők.

Debreczen, 1902. május 31.

Szinay Gyula
a gazd. biz. elnöke.

5. c. ö. b. sz.—1902.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város területén lakó esküdtképes egyéneket összeíró bizottság közhírré teszi, hogy az alap-lajstromot a bizottság hivatalos helyiségében (városház, kistanácsterem, I. em. 34 sz.) jun. hó 1. napjától kezdve 15 napon át bárki megtekintheti és hogy akár alkalmas egyének kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt a 15 nap alatt bárki felszólalhat, valamint, hogy a felszólalásokra, melyek ama hivatalos helyiségben közszemlére lesznek kitéve, további 8 nap alatt bárki észrevételeket tehet.

Kelt Debreczen, 1902. máj. 30 án.

Az összeíró bizottság.

Premier kerékpár 1902.

Legidősebb és kipróbáltabb jelű.

Modern finom kiállítás.

Katalogus ingyen.

Katalogus ingyen.

Premier-Werkes. Eger (Csehország.)

A Kishegyesen **25 nyilas** nemesi tagbirtok gazdasági épületekkel, nagy marha akollal, góréval, kuttal azonnal eladó vagy esetleg haszonbérbe adandó. Átvehető a f. 1902. évi okt. 15-én.

Értekezhetni az I. kerületi kapitányságnál a tulajdonossal.

ad. 6127—1902 sz.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye kir. tan. alispánja az 1902. é. máj. 30 án kelt 6127 sz. rendeletével a Nagyvárad—Budapesti törvényhatósági ut 3. 4—41. klm. szakaszok, továbbá a Debreczen—Budapesti törvényhatósági ut 21. 1—22. 4. klm. szak. földeltöltés és a Debreczen—Nyiradonyi törvényhatósági ut agyagolás helyreállítását 9703 kor. 50 fl. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálat foganatosításának biztosítása céljából az **1902 évi junius 14 ik napjának d. e. 9 órájára** Hajdúvármegye alispánjának hivatalos helviségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után szám tándó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó m. szaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1902. május 30.

A m. kir. államépítészeti hivatal.

Az általam legpontosabban összeállított és tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 kr.

≡ Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek. ≡

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

Tóth Béla gyógyszerüzlet és illatszerraktára
DEBRECZENBEN (Tisza palota.)

Későn érkezett meg

== a ==

tavasza.

A tulhalmozott
idény-raktár miatt

alkalmi
mesés
olcsó

árakban kaphatók

Rózsa

 Lajos

női divat termében

Női kabátok,
Női gallérok,
Impregnált utazó gal-
lérok 12 korona,
Női kalapok,
Napernyők félárban,
Mosó ingblousok
1 koronától feljebb.

673—1902. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 115/6—1902. sz. végzése folytán köz-hírré tétetik, miszerint Gusztáv Schmidt bécsi cég részére Szabó József debreczeni lakostól 136 k. 02 fl. tőke, ennek 1902. évi ápril 23. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 18 kor. 64 fl. perköltség erejéig 1902. évi február hó 6-án biróilag felülfoglalt és 1240 koronára becsült házibutorok egy üveges és ruganyos kocsí és egyéb tárgyakól álló ingóságok **1902. évi jun. hó 19-én d. e. 11 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán, Csapó-utcán, 47 számú háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. máj. 29-én.

Török Péter
birói kiküldött.

514—1902 sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 3277/7—1901. sz. végzése folytán köz-hírré tétetik, miszerint Stachel és Lenner budapesti cég részére Mattvasovszky Andor debreczeni lakostól 157 kor. 34 fl. tőke, ennek 1902. márcz. hó 24-től számitandó 6% kamatai és eddig összesen 30 kor. 54 fl. perköltség erejéig 1901. évi december 3-án biróilag felülfoglalt és 1092 koronára becsült házibutorok, egy tűzmenes szekrény, könyvek, gépek és egyéb tárgyakból álló ingóságok 1902. évi jun. hó 19-én d. e. 1/2 10 órakor kezdetét veendő és alperes lakásán Péterfia utcán 73 sz. háznál megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1902. május 29-én.

Török Péter
birói kiküldött.

Árlejtési hirdetmény.

Nádudvar község a folyó évben állami iskolát épített. Ezen építés vállalkozás utáni biztosítása végett **1902. június hó 8-ik napján d. e. 11 órakor** a község háza nagy tanácstermében szóbeli és írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános árlejtés fog tartatni.

Az építési költségeket következő összegek jelzik:

1. Kőműves munka	10483 kor. 76 fill.
2. Ács munka	4135 „ 81 „
3. Asztalos és lakatos munka	3656 „ — „
4. Cserépfedő munka (anyag nélkül)	112 „ 80 „
5. Bádogos munka	442 „ 78 „
Összesen :	18831 kor. 15 fill.

A terv, költségvetés, árlejtés és építési feltételek községi főjegyző irodájában **f. évi június hó 7-ik napjáig** a hivatalos órák alatt megtekinthetők és az írásbeli zárt ajánlatok ezen nap d. u. 6 órájáig 5% bánatpénz melléklése mellett beadhatók.

Az ajánlatok anyaggal együtt, vagy a nélkül is elfogadtatnak.

Kelt Nádudvaron, 1902. május 27.

Papp Sándor
főjegyző.

Nagy Albert
főbiró.

Uj fűszer és csemege üzlet.

Kossuth-utca. Simonffy házban.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a **Kossuth-u. 17. sz. a.** (a volt Kondor M. J. és fia-féle helyiségben)

fűszer, csemege cukorka és déligyümölcs üzletet

nyitottam. Árúimat a legjobb forrásokból és csakis első kézből szereztem be és ezen a téren szerzett bő tapasztalataimnál fogva abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy kitűnő minőségű árúkat igen mérsékelt árban szolgálhatom.

Szív s pártfogást kér tisztelettel

Kertész Sándor.